

Dermatologie en venerologie

Achtergrond

Dermatologie en venerologie

Een dermatoloog werkt poliklinisch.

Het vakgebied bevat een grote diversiteit aan aandoeningen, waarbij de specialist in kort tijdsbestek niet alleen een diagnose moet stellen, maar ook verdere sturing (behandeling en advies) moet geven.

Aandoeningen die een dermatoloog ziet, kunnen te maken hebben met stoornissen in celdifferentiatie en proliferatie (tumorgroei); meer genetisch bepaald zijn (genodermatosen); te maken hebben met vaatproblemen (flebologie, beenzweren); infectieus (bacterieel, virus, schimmels en parasitair), seksueel overdraagbaar of allergisch van aard zijn.

Ook de grote groep van inflammatoire - meestal chronische aandoeningen - als eczeem en psoriasis, horen tot het werkkterrein van de dermatoloog.

Afwijkingen van de huid kunnen bovendien vaak het eerste symptoom zijn van intern lijden of van een multi-orgaan genetische aandoening.

De charme van het vak schuilt in het goed kijken naar de huid om zo vast te stellen wat er aan de hand is. Deze analyse dient dan als leidraad bij de verdere diagnostiek. Aangezien de huid goed toegankelijk is voor histopathologisch onderzoek, wordt de diagnose vaak ondersteund met een huidbiopt.

Actieve interventies krijgen een steeds grotere plaats in het therapeutisch handelen.

Samenwerking met andere specialismen is van groot belang. Dit geldt voor oncologische patiënten (plastisch chirurg, chirurg en radiotherapeut), voor patiënten met vaatproblematiek en voor arbeidgerelateerde aandoeningen. Verder is regelmatig overleg nodig met internisten, kinderartsen, pathologen (de dermatopathologie) en huisartsen.

De opleiding Dermatologie duurt vijf jaar en vindt plaats in een Academisch Ziekenhuis.

beroepskeuze

Ruim de helft (57 procent) van de 61 ondervraagde dermatologen en venerologen blijkt al tijdens de studie het huidige vak te hebben overwogen. Andere veelgenoemde specialismen zijn: huisartsgeneeskunde (36 procent), psychiatrie (18 procent), inwendige geneeskunde (16 procent), neurologie (16 procent), gynaecologie en obstetrie (16 procent), kindergeneeskunde (13 procent) en heelkunde (11 procent). Voor 97 procent was dermatologie en venerologie daadwerkelijk het eerst gekozen specialisme.

De ondervraagde dermatologen zijn duidelijk tevreden met hun keuze; 93 procent geeft aan zeer tevreden te zijn, en 5 procent enigszins tevreden.

Gemiddeld zijn de dermatologen 18 jaar geregistreerd in hun specialisme. In de dermatologie en venerologie werken veel meer mannen dan vrouwen. 67 procent van de respondenten is man. De gemiddelde leeftijd is 51 jaar.

Perspectief

meest aantrekkelijke aspecten van dermatologie en venerologie

40 procent noemt de grote verscheidenheid in de patiëntenpopulatie als een van de meest aantrekkelijke aspecten; meer specifiek noemt 26 procent het feit dat alle leeftijden zijn vertegenwoordigd, en 14 procent het feit dat er grote afwisseling is in de patiëntenpopulatie. Ruim twee derde (69 procent) noemt dergelijke patiëntgerelateerde factoren. *"Je hebt patiënten van alle leeftijdscategorieën en sociale klassen"*, aldus één van de respondenten. Een ander verklaart: *"Het is opvallend hoe verschillend de mensen met dezelfde kwalen omgaan."*

Contact met andere medische disciplines wordt door 23 procent als aantrekkelijke kant van het specialisme genoemd. Eén dermatoloog zegt: *"Je hebt contact met veel vakken zoals interne, chirurgie, kindergeneeskunde"* en een ander vult hierbij aan: *"De huid kan behulpzaam zijn in de diagnostiek van andere specialismen."*

Bijna een vijfde (19 procent) vindt de regelmatige werktijden een aantrekkelijk aspect van dermatologie en venerologie. 11 procent noemt de werkdruk aanvaardbaar. Volgens een dermatoloog heb je te maken met: *"Geregelde werktijden met lichte diensten (nooit 's*

nachts), weinig stress en een vak dat goed parttime te doen is."

Drie kwart (76 procent) van de respondenten noemt vakinhoudelijke aspecten bij deze vraag. Verdere positieve kwalificaties van het vak worden door 54 procent genoemd, zoals de veelzijdigheid (16 procent) en de breedte van het vak (17 procent). Eén dermatoloog verklaart: *"Het is een divers vak: begeleiding van chronische ziekten versus éénmalige consulten; handvaardigheid (dermatochirurgie) versus 'spreekuur draaien'."*

minst aantrekkelijke aspecten van dermatologie en venerologie

Alhoewel 11 procent heeft aangegeven dat de beperkte werkdruk in hun vak juist aantrekkelijk is, noemt 18 procent stress en werkdruk als onaantrekkelijk aspect. Eveneens 18 procent vindt dat het vak dermatologie en venerologie wordt ondergewaardeerd: *"Dermatologie kijkt sterk af van andere specialismen. Het hangt er een beetje bij; je kan het ook zeer goed buiten het ziekenhuis doen."*

Het werken met chronisch zieke patiënten wordt door 12 procent van de respondenten gezien als een onaantrekkelijke kant van het vak. *"Je hebt een grote groep chronische patiënten die niet te genezen zijn en die je slechts een vermindering van klachten kunt geven"*, aldus één van de respondenten.

Het feit dat het beroep vooral uit poliklinisch werk bestaat, en weinig uit klinisch werk is voor 12 procent een negatief aspect. 11 procent noemt het feit dat het werkaanbod niet beheersbaar is, oftewel het patiëntenaanbod te groot is, als een van de minst aantrekkelijke aspecten van dermatologie en venerologie. Het hiermee samenhangende feit dat het contact met patiënten voornamelijk bestaat uit kortdurende contacten wordt door 9 procent genoemd als onaantrekkelijk aspect.

wat de co-assistent moet weten als hij voor dermatologie en venerologie kiest

Veel dermatologen noemen nog eens de negatieve aspecten van hun vak: 10 procent waarschuwt weer dat het werk voornamelijk uit poliklinische activiteiten bestaat. Andere aspecten zoals stress (9 procent), het grote patiëntenaanbod (8 procent) en het werken met chronisch zieken (8 procent) worden ook nog eens genoemd.

Daarnaast zegt 9 procent dat je handig moet zijn, en 8 procent van de respondenten dat het een kijk-vak is; het visuele aspect is erg belangrijk. Communicatieve vaardigheid is volgens 9 procent een belangrijk aspect. Eén dermatoloog stelt: *"Dit specialisme vereist een uiterst goed vermogen tot communicatie, een creatieve geest is geboden!"*

Kritische factoren

autonomie

Dermatologen zijn redelijk unaniem in hun oordeel dat ze een grote hoeveelheid autonomie hebben; op een schaal van 1 tot 10 geven ze gemiddeld een 8,3. De helft van de ondervraagden geeft zelfs 9 of 10 punten.

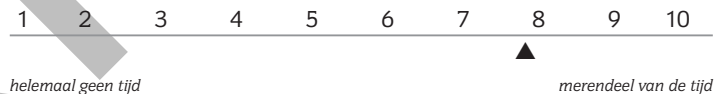
$$\bar{x} = 8,3 \quad \sigma = 1,4$$

patiëntenzorg

De gemiddelde score van 7,9 geeft aan dat een dermatoloog duidelijk meer tijd besteedt aan directe zorg voor de patiënt dan aan andere activiteiten. 78 procent geeft een 8 of hoger.

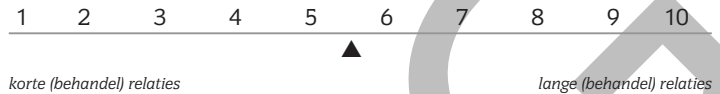
$$\bar{x} = 7,9 \quad \sigma = 1,8$$

continuïteit behandelrelaties

Dermatologen hebben zowel met kortdurende als met langdurende behandelrelaties te maken. Dit komt tot uiting in een gemiddelde van 5,4. Ruim de helft geeft voor dit aspect 5 punten of lager; 30 procent geeft een 7, 8 of 9.

$\bar{x} = 5,4$ $\sigma = 1,8$

variatie

De gemiddelde score van 7,9 wijst erop dat dermatologen veel variatie hebben in hun werk. 37 procent geeft voor dit aspect een 9 of 10.

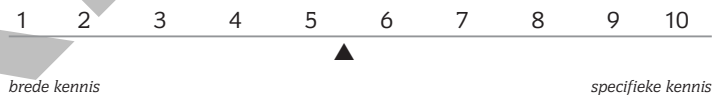
$\bar{x} = 7,9$ $\sigma = 1,9$

vereiste deskundigheid

De meningen over de voor het vak vereiste deskundigheid zijn verdeeld; 34 procent neigt naar meer brede kennis, 27 procent neemt een middenpositie in en 39 procent vindt dat er specifieke kennis nodig is. Dit verschil in interpretatie komt tot uiting in een gemiddeld cijfer van 5,4 en een grote spreiding.

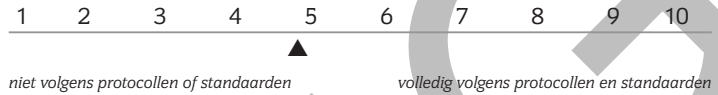
$\bar{x} = 5,4$ $\sigma = 2,2$

standaardisering van werk

Protocollen nemen in de dermatologie en venerologie net zo vaak wel als niet een belangrijke plaats in. Dit komt tot uitdrukking in een gemiddelde score van 4,9. Bij slechts 2 procent wordt bijna volledig volgens protocollen en standaarden gewerkt (score 8, 9 en 10).

$$\bar{x} = 4,9 \quad \sigma = 1,7$$

denken versus doen

De dermatologen geven, met een gemiddelde score van 5,3, aan dat hun vak zowel uit denken als uit doen bestaat. 21 procent neigt naar de 'vooral denken' – kant (score 1 tot en met 4) en ook 21 procent vindt dat 'doen' de overhand heeft (score 7 tot en met 10).

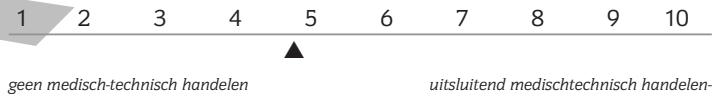
$$\bar{x} = 5,3 \quad \sigma = 1,3$$

medisch-technisch handelen

Het werk van dermatologen bestaat niet uitsluitend uit medisch-technisch handelen, zo blijkt uit de gemiddelde score van 4,8 voor dit aspect. Slechts 13 procent scoort een 7 of hoger, 17 procent scoort een 3 of lager.

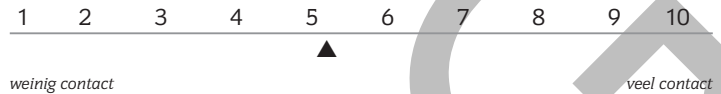
$$\bar{x} = 4,8 \quad \sigma = 1,4$$

interactie andere medische disciplines

Over de mate van contact met andere medische disciplines lopen de meningen uiteen: 33 procent geeft met een score 1, 2 of 3 aan dat er weinig contact is, en ook 17 procent geeft aan dat er veel contact is (score 8, 9 of 10).

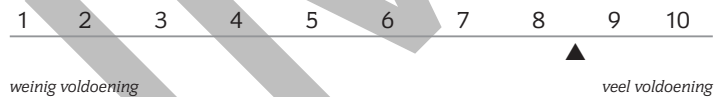
$\bar{x} = 5,1$ $\sigma = 2,2$

inhoudelijke voldoening

De ondervraagde dermatologen blijken met een gemiddelde score van 8,5 veel beroepsinhoudelijke voldoening te krijgen uit hun vak. Ruim de helft (59 procent) scoort op deze schaal een 9 of 10, en slechts 7 procent waardeert de inhoud van het vak met 6 punten of lager.

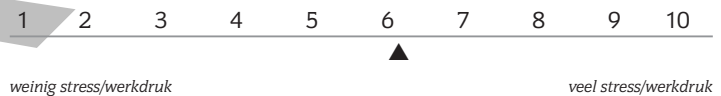
$\bar{x} = 8,5$ $\sigma = 1,4$

werkdruk

De mate van stress en werkdruk binnen de dermatologie neigt iets meer naar de kant van veel stress, dan weinig stress (gemiddelde score is 6,1). 29 procent scoort een 8 of hoger, tegenover 17 procent dat een 3 of lager scoort.

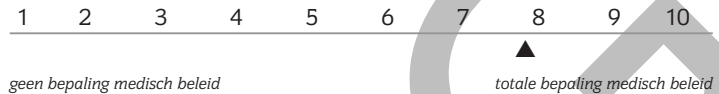
$\bar{x} = 6,1$ $\sigma = 2,1$

medische beleidsverantwoordelijkheid

Met een gemiddelde score van 7,9 geven dermatologen aan dat ze ruimschoots de mogelijkheid hebben hun eigen medische beleid te bepalen. 37 procent spreekt met een score van 9 of 10 zelfs van een (bijna) volledige bepaling.

$\bar{x} = 7,9$ $\sigma = 1,4$

regelmaat

Dermatologen geven aan dat ze voornamelijk regelmatige diensten draaien. Dit komt tot uiting in de gemiddelde score van 3,0 en in het feit dat 82 procent een score 1, 2 of 3 geeft.

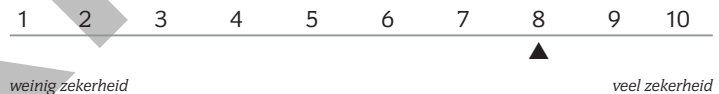
$\bar{x} = 3,0$ $\sigma = 2,3$

zekerheid

Dermatologen lijken een ruime mate van zekerheid te ervaren in hun positie. De gemiddelde score van 8,0 geeft dit weer. Bijna driekwart (73 procent) van hen beoordeelt dit aspect met een 8 of hoger.

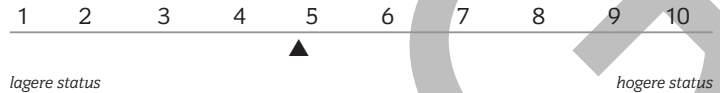
$\bar{x} = 8,0$ $\sigma = 1,9$

status ten opzichte van andere medische disciplines

Dermatologen hebben gemiddeld genomen het gevoel dat hun vakgebied een lagere status heeft dan andere medische disciplines. 42 procent geeft met een score 4 of lager aan dat de status in hun ogen lager is. Desondanks geeft toch nog 20 procent een score van 7 of hoger.

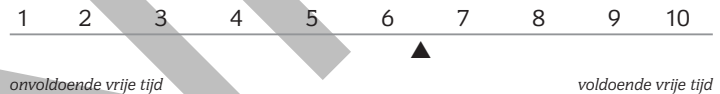
$\bar{x} = 4,9 \quad \sigma = 1,8$

vrije tijd

Een klein deel van de dermatologen vinden dat hun beroep te weinig vrije tijd over laat (10 procent geeft op deze schaal 1, 2 of 3 punten); anderen spreken van voldoende vrije tijd (39 procent geeft een 8, 9 of 10). De gemiddelde score van 6,4 geeft aan dat de balans voor dermatologen net doorslaat naar het hebben van voldoende vrije tijd.

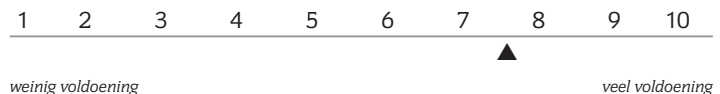
$\bar{x} = 6,4 \quad \sigma = 2,2$

werkomstandigheden

Dermatologen geven aan dat ze gemiddeld genomen tevreden zijn met hun werkomstandigheden; ze scoren dit aspect gemiddeld met een 7,4. Slechts 5 procent lijkt, met een score van 3 of minder, echt ontevreden.

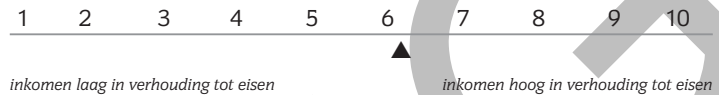
$\bar{x} = 7,4 \quad \sigma = 1,7$

inkomen

Dermatologen scoren hun inkomen met een gemiddelde van 6,1, en zitten dus aan de positieve kant van deze schaal. Tegenover 13 procent van de respondenten die het inkomen laag vindt in verhouding tot de gestelde eisen (score 1 tot en met 4), staat 40 procent die het inkomen eerder hoog vindt (score 7 tot en met 10).

$$\bar{x} = 6,1 \quad \sigma = 1,7$$

Beroepsuitoefening patiëntenpopulatie

98 procent van de ondervraagde dermatologen werkt rechtstreeks met patiënten. Ze hebben gemiddeld 170 patiëntencontacten per week.

Het merendeel (91 procent) van de contacten bestaat uit poliklinische patiënten. Daarnaast bestaat een klein percentage (5 procent) uit telefonische contacten en 4 procent uit klinisch werk.

Leeftijdsopbouw:

65-plusser	32 %
Volwassene	45 %
Kind	13 %
Zuigeling/kleuter	10 %

De verhouding mannen-vrouwen onder patiënten is niet helemaal gelijk: dermatologen zien wat meer vrouwen (55 procent).

Het valt op dat de dermatoloog veel gezonde patiënten tegenkomt. 34 procent wordt gezien als gezond; 33 procent als over het algemeen gezond doch met gezondheidsklachten. Daarnaast zien ze veel chronische patiënten (24 procent). Een dermatoloog ziet weinig acute patiënten (7 procent) en vrijwel geen terminale patiënten (1 procent).

De gezondheidsklachten van de patiënten zijn voornamelijk lichamelijk van aard (87 procent), daarnaast zijn 6 procent van de klachten psychisch van aard en 7 procent psychosociale klachten.

meest voorkomende symptomen/ziektebeelden/themata

Eczeem	91 %
Psoriasis	75 %
Huidtumoren	75 %
Spataderen	33 %
Ulcus cruris	28 %
Acne	26 %
Wratten	21 %
Moedervlekken	19 %

meest uitdagende symptomen/ziektebeelden/themata

Huidtumoren	36 %
Eczeem	20 %
Allergie	14 %
Psoriasis	10 %

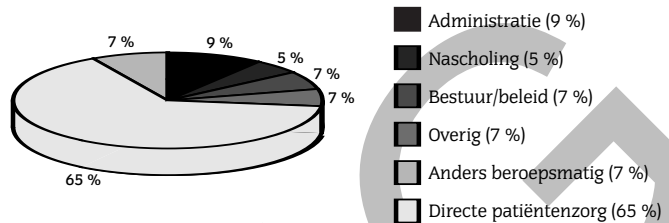
type praktijk

Het merendeel van de dermatologen werkt zelfstandig (78 procent). Alhoewel het ook voorkomt dat dermatologen een solo-praktijk hebben (8 procent van de respondenten), is het merendeel toch in groepsverband werkzaam. De verhouding tussen respondenten werkzaam in academische en algemene ziekenhuizen is ongeveer een op vier. 5 procent heeft (naast het reguliere werk) ook universitaire taken.

invulling werkweek

Dermatologen hebben een gemiddelde werkweek van 45 uur. Ruim een derde (34 procent) werkt 40 uur of minder. 54 procent werkt tussen de 40 en 60 uur. Slechts 12 procent van de ondervraagden zegt meer dan 60 uur per week te werken. Per werkweek wordt de meeste tijd besteed aan directe patiëntenzorg: gemiddeld zo'n 29 uur. Aan andere beroepsmatige activiteiten, zoals lesgeven, onderzoek en advisering wordt gemiddeld 3 uur besteed. Dermatologen zijn per werkweek 4 uur kwijt aan administratie. De

procentuele verdeling van de uren over de verschillende soorten activiteiten is als volgt:

slotopmerking

In de meeste gevallen (23 procent) worden opmerkingen gemaakt die betrekking hebben op de inhoud van het vak. 16 procent roemt nog eens de veelzijdigheid van het vak. "Co-assistenten moeten leren hoe variabel huidziekten zijn en hoe variabel de mensen daarmee omgaan", zo zegt een van de respondenten.

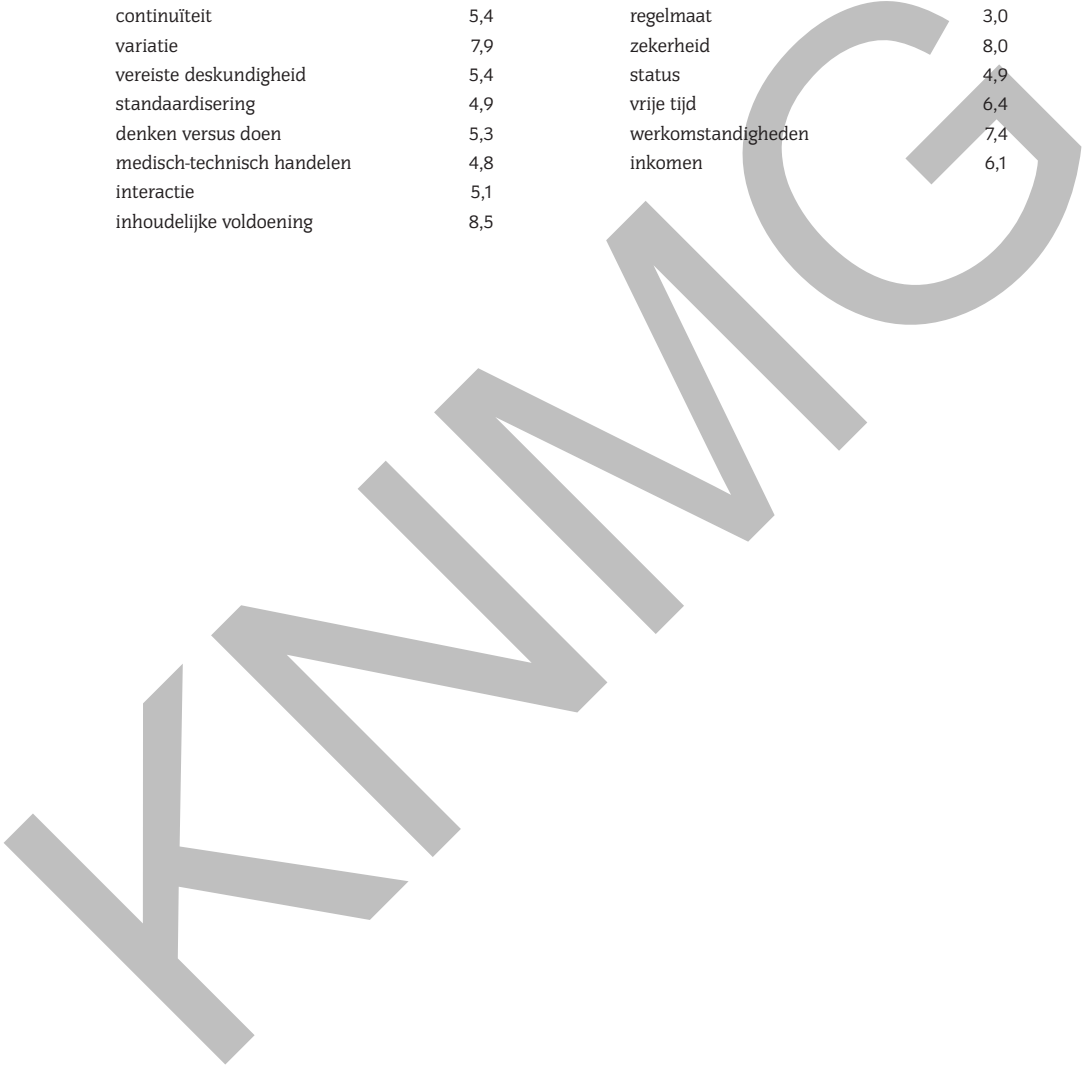
Motivatie is belangrijk. Eén van de dermatologen benadrukt: *"De kennis is makkelijk te vergaren, maar je moet het ook echt leuk vinden en graag doen; je moet het niet als 2e of 3e keus zien."*

Ook wordt de eerder genoemde onderwaardering voor het vak door een aantal respondenten gerelativeerd: *"Het is een vak met weinig uitstraling, maar wel het leukste specialisme voor iedere visueel ingestelde dokter"*, zegt één van de dermatologen. Volgens een ander is het vak *"in medische kringen ondergewaardeerd, maar in de patiëntenkring bestaat een toenemende belangstelling voor het uiterlijk."*

Eén van de respondenten waarschuwt wel voor het volgende: *"Het is zo'n populaire keuze voor jonge artsen, dat er daardoor een beperkte kans op instroom in de opleiding is."*

gemiddelde scores voor kritische factoren

inhoud van het werk	gemiddeld	context beroepsuitoefening	gemiddeld
autonomie	8,3	werkdruk	6,1
patiëntenzorg	7,9	medische beleidsverantwoord.	7,9
continuïteit	5,4	regelmaat	3,0
variatie	7,9	zekerheid	8,0
vereiste deskundigheid	5,4	status	4,9
standaardisering	4,9	vrije tijd	6,4
denken versus doen	5,3	werkomstandigheden	7,4
medisch-technisch handelen	4,8	inkomen	6,1
interactie	5,1		
inhoudelijke voldoening	8,5		

Oefening

Als je het bovenstaande beroepsprofiel goed hebt doorgelezen, maak dan de volgende oefening:

Schrijf hieronder je top-vijf van kritische factoren;

Zet in kolom A de scores die je in de 'Voorbereiding' aan elk van deze factoren hebt gegeven;

Zet in kolom B de gemiddelde scores die je in het hierboven beschreven profiel aantroft;

Trek de scores in kolom B af van die in kolom A en schrijf het resultaat in kolom C;

Tel de cijfers in kolom C op. *Let op: negeer + en - tekens!*

Hoe dichterbij het totaal-getal bij de 0 ligt, des te waarschijnlijker het is dat dit specialisme aansluit bij je wensen. Verder onderzoek is natuurlijk geboden. Dit cijfer alleen zegt niet zoveel voordat je het hebt vergeleken met die voor andere specialismen!

Kritische factoren	A (jouw waardering)	B (gemiddelde score)	C (verschil)
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

Totaal:

ISBN: 90 71941 46 9
Copyright 1999

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de KNMG te Utrecht.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van art. 16b Auteurswet 1912, het besluit van 20 juli 1974, Staatsblad 471, en art. 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijke verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprerecht (Postbus 882, 1180 AW Amstelveen). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatie werken (art. 16 Auteurswet 1912) dient men zich tot de KNMG te wenden.

No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without written permission from the publisher.

Daar waar 'hij' staat in de navolgende hoofdstukken, wordt ook 'zij' bedoeld.